

תוכן העניינים

1	לכתוב או לא לכתוב – זו השאלה? מעשייה טיפולית	רוני אלפנדר
19	חשיפה עצמית של ההעברה-הנגדית של המטפל כְּגֶשֶׁר בין דמיון לאֲחֵרוֹת במטופלים בעלי הפרעות אישיות	ליאת והרפטיג ארן
35	כפילותו של הגיבור הספרותי על רקע כְּשֵׁל בתהליך הַסְפְּרָאצִייה-אִינְדִּיבִּידוּאָצִייה: 'החתונות שלנו' מאת דורית רביניאן כמקרה מבחן	מיכל טל
57	ארבעה פרקי שירה – מעשה בראשית	נעמי טלר
63	גוף ואֲחֵרוֹת בסובייקט המיני	שלומית ידלין-גדות
101	פגיעה ביכולת ההכלה של המטפל עקב משבר בחייו האישיים: איום על הטיפול לצד אפשרות לצמיחה	רני לוי
131	"עוד זה מדבר וזה בא": מיניות אינטימית לאחר שְׂכוּל	מיכל ניר
147	מיתוסים וטקסים בחיפוש אחר האלמוות והנצחי מטקסי הדת אל טקסי הפסיכותרפיה	רות נצר
177	אי־שְׁנִיּוֹת: התבוננות זָן בשאלת השפה והגוף בפסיכואנליזה	יורי סלע
207	לעמוד מול אמת כואבת: בדרך להשלמה ולסליחה	גילה עפר
221	על אסוציאציות חופשיות	ויקטור רובינב

האם סקרנותו של המטפל אַמפּאָתית?	לירן רוגב
241 על חקירתו ותהייתו של הזולת עצמי	
שלושת המדדים של פרוורסיה:	מיכאל שושני
259 סילוף והטעיה במרחבי החשיבה, הַתְּאָבָלוֹת ואהבה	ובתיה שושני
279	הוראות למחברים
285	המשתתפים
XI	תקצירים באנגלית

המשתתפים

ד"ר רוני אלפנדרי

עובד סוציאלי קליני, פסיכותרפיה פסיכואנליטית, כרכור; ועדת הוראה ומורה, התוכנית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית, אוניברסיטת בר-אילן; מורה, בית הספר לעבודה סוציאלית ע"ש לואיס וגבי וייספלה, אוניברסיטת בר-אילן.

רחוב הנשיא 18

כרכור 3706218

Alfandary@gmail.com

ליאת והרפטיג ארן

פסיכולוגית קלינית מומחית; קליניקה פרטית ברעננה: טיפול פרטני, זוגי וקבוצתי; מתמחה במכון לאנליזה קבוצתית; הוראה בנושא של הנחיית קבוצות בבי"ס המרכזי לעובדים סוציאליים, הוראה בנושא של פסיכותרפיה פרטנית וקבוצתית במכון "כוונים", הוראה בנושא של טיפול קבוצתי בקליניקת המתמחים באוניברסיטת בר-אילן.

רחוב חטיבת גבעתי 18

רעננה 4333816

liatwarhaftig@gmail.com

ד"ר מיכל טל

דוקטורט, התוכנית ללימודי פרשנות ותרבות, אוניברסיטת בר-אילן; עמית הוראה, המחלקה ללימודים הומניסטיים ולאמנויות שבטכניון, חיפה.

רחוב קלר 3א

חיפה 3448306

נעמי טלר

עו"ס קלינית, תואר שני מהאוניברסיטה העברית בירושלים; מטפלת (מתנדבת), המרכז הקהילתי לבריאות הנפש של בי"ח ע"ש הרבנית הרצוג (עמותת עזרת נשים).

רחוב זית שמן 23/6

אפרת 90435

naomi5741@gmail.com

ד"ר שלומית ידלין-גדות

פסיכולוגית קלינית, מכון תל-אביב לפסיכואנליזה בת-זממנו; מרצה במסלול פסיכואנליזה ופרשנות באוניברסיטת בר-אילן ובתוכנית הרב-תחומית באוניברסיטת תל-אביב; מחברת הספר ענייני אמת: תיאוריה ופרקטיקה בפסיכואנליזה (2016): הוצאת בריל).

רחוב השופטים 20

רמת השרון 4703731

gashlomit@gmail.com

רני לוי

עובד סוציאלי (MSW) ופסיכותרפיסט בקליניקה פרטית, ומנחה קבוצות; מורה, תוכנית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית, אוניברסיטת בר-אילן.

רחוב בן יהודה 183

תל-אביב 6347303

levyrany@gmail.com

מיכל ניר

מטפלת עובדת סוציאלית ומדריכה מוסמכת לטיפול מיני, מטפלת ומדריכה מוסמכת לטיפול זוגי ומשפחתי; פסיכותרפיה-פסיכואנליטית; מרכזת ומרצה, תוכנית לטיפול מיני בלימודי המשך, אוניברסיטת בר-אילן; מרצה, תוכנית לטיפול זוגי ומשפחתי, ובתוכנית לפסיכותרפיה ממוקדת בלימודי המשך, אוניברסיטת בר-אילן; מרצה במכון "שילובים"; מדריכה בתחנות שונות לטיפול זוגי ומשפחתי.

רחוב סוקולוב 64/2

רמת השרון 4723528

Michal_nir@walla.com

רות נצר

פסיכולוגית קלינית; אנליטיקאית יונגיאנית, מורה ומדריכה בכירה, העמותה היונגיאנית הישראלית החדשה; בית ספר לפסיכותרפיה יונגיאנית במכללת סמינר הקיבוצים; משוררת וחוקרת ספרות וקולנוע; פרסמה שבעה ספרי עיון, ספר פרוזה אוטוביוגרפי, ועשרה ספרי שירה.

רחוב אפרים קציר 4

הוד השרון 4528261

netzerr@bezeqint.net

ד"ר יורי סלע

דוקטורט בפרשנות תרבות ופסיכואנליזה, התוכנית הרב-תחומית, אוניברסיטת בר-אילן; פסיכולוג קליני ופסיכותרפיסט הומניסטי-אינטגרטיבי, מכון דמו"ת; מנהל שותף, התוכנית לפסיכותרפיה אינטגרטיבית מזרח-מערב, ביה"ס לעו"ס ע"ש שאפל, אוניברסיטת תל-אביב; מורה, מסגרת קורסי העשרה, התוכנית לפסיכותרפיה, ביה"ס ללימודי המשך ברפואה, אוניברסיטת תל-אביב; מורה, היחידה לפסיכיאטריה אינטגרטיבית, השירות הפסיכיאטרי, ביה"ח העמק, עפולה; חבר באיגוד הישראלי לפסיכולוגיית העצמי וחקר הסובייקטיביות.

ת.ד. 118

מטע 99870

yorais@netvision.net.il

ד"ר גילה עפר

פסיכולוגית קלינית בכירה ופסיכואנליטיקאית מנחה, מכון תל-אביב לפסיכואנליזה בת-זמננו; אנליטיקאית קבוצתית, המכון הישראלי לאנליזה קבוצתית; התוכנית לפסיכותרפיה, הפקולטה לרפואה, אוניברסיטת תל-אביב; עורכת של כתב-העת המקצועית *Psychoanalytic Psychotherapy Review* של ה-EPPP.

רחוב מסקין 9

תל-אביב 69010

gilaofer79@gmail.com

ויקטור רובינוב

פסיכולוג קליני; מנחה קבוצות; קליניקה פרטית: שרות פסיכולוגי חינוכי קריית אתא.

זלמן שניאור 73

חיפה 3254518

vctrubinov@gmail.com

לירן רוגב

פסיכולוג קליני, בוגר התוכנית ללימודי פסיכולוגית העצמי, ותוכנית לפסיכותרפיה ובודהיזם; אחראי על היחידה לטיפול יום, פסיכיאטריה לילד ולמתבגר בבית החולים האוניברסיטאי הדסה עין כרם, ירושלים.

רחוב לבונה 11/4

מודיעין-מכבים-רעות 7171483

lirogev@gmail.com

ד"ר מיכאל שושני וד"ר בתיה שושני

מיכאל שושני הוא פסיכולוג קליני ופסיכואנליטיקאי מנחה, יושב ראש המייסד של מכון תל-אביב לפסיכואנליזה בת-זמננו, וחבר סגל ומדריך במכון; סגל ההוראה וההדרכה באוניברסיטת ניו-יורק, תוכנית לפוסט-דוקטורט לפסיכואנליזה ופסיכותרפיה.

בתיה שושני היא פסיכואנליטיקאית מנחה ומדריכה, חברה מייסדת של מכון תל-אביב לפסיכואנליזה בת-זמננו, ויו"ר לשעבר של ועדת ההכשרה של מכון תל-אביב לפסיכואנליזה; מרצה בכירה (בגמלאות) בביה"ס לעבודה סוציאלית באוניברסיטה העברית בירושלים.

רחוב אמיל זולא 22

תל-אביב 6346620

mbshoshani@gmail.com

CONTENTS

“TO WRITE OR NOT TO WRITE”—IS <i>THAT</i> THE QUESTION? A CLINICAL TALE	
Rony Alfandary	1
THE PSYCHOTHERAPIST’S SELF-DISCLOSURE OF COUNTERTRANSFERENCE AS A BRIDGE BETWEEN SAMENESS AND OTHERNESS IN THE TREATMENT OF BORDERLINE PERSONALITY DISORDER	
Liat Warhaftig Aran	19
THE LITERARY DOUBLE AS SYMPTOM OF FAILURE IN SEPARATION-INDIVIDUATION: DORIT RABINIAN’S <i>OUR WEDDINGS</i> AS CASE STUDY	
Michal Tal	35
FOUR POEMS: ‘ACTS OF CREATION’ (MA’ASEY BEREISHT)	
Naomi Teller	57
THE SEXUAL SUBJECT: BODY AND OTHERNESS	
Shlomit Yadlin-Gadot	63
DISRUPTION OF THE PSYCHOTHERAPIST’S ABILITY TO CONTAIN FOLLOWING PERSONAL CRISIS: THREAT TO TREATMENT ALONGSIDE POTENTIAL FOR GROWTH	
Rany Levi	101
“AS HE WAS YET SPEAKING, THERE CAME ALSO ANOTHER, AND SAID...” INTIMATE SEXUALITY FOLLOWING BEREAVEMENT	
Michal Nir	131

MYTHS AND RITUALS: SEARCHING FOR THE IMMORTAL AND THE ETERNAL, FROM RELIGIOUS RITUAL TO PSYCHOTHERAPY RITUAL	
Ruth Netzer	147
NON-DUALITY: A ZEN PERSPECTIVE ON THE RELATIONS BETWEEN 'BODY' AND 'LANGUAGE' IN PSYCHOANALYSIS	
Yorai Sella	177
FACING THE PAINFUL TRUTH: ON THE ROAD TO RECONCILIATION AND FORGIVENESS	
Gila Ofer	207
ON FREE ASSOCIATION	
Victor Rubinov	221
IS THE ANALYST'S CURIOSITY EMPATHIC? MODALITIES OF WONDERMENT AND THE SELFOBJECT'S INQUIRY	
Liran Rogev	241
TRIADIC DIMENSIONS OF PERVERSION: FAILURE TO THINK, MOURN AND LOVE.	
Michael Shoshani and Batya Shoshani	259

“TO WRITE OR NOT TO WRITE”—IS *THAT* THE QUESTION?
A CLINICAL TALE

RONY ALFANDARY

This essay confronts some of the dilemmas that are part and parcel of the act of clinical writing. In particular, I present the problems encountered by the psychoanalytic psychotherapist-who-writes, who wishes to explore and share clinical materials and processes through writing and publication.

The first difficulty that arises in this respect is the question of confidentiality. In condensed form: How can one write about one’s patients, with an eye toward making such writing public (if only to a professional audience, but even so, and with awareness that the published document might then circulate outside of the range of this limited group) without breaking the ground rule of confidentiality? Depending upon one’s attitude on the matter, and the practical decision as to whether to write or not to write, how does the concept of clinical writing (as an expectation, as a possibility inherent in the wider role of what it is to be a psychotherapist), how do the attitudes surrounding clinical writing, influence the clinical process even if one in fact does not choose to write or publish clinical material?

Psychoanalysts have struggled with this dilemma throughout the history of psychoanalysis. Clinical writing and the dilemmas surrounding confidentiality were first mentioned by Freud (1856-1939) in his article concerning love-transference. There he wrote (Freud 1915, p. 159):

We are constantly coming up against the obligation to professional discretion—a discretion which cannot be dispensed with in real life, but which is of no service in our science. In so far as psycho-analytic publications are a part of real life, too, we have here an insoluble contradiction. I have recently disregarded this matter of discretion at one point, and shown how this same transference situation held back the development of psycho-analytic therapy during its first decade.

Freud’s reference to the issue of transference clearly indicates that any divergence from the confidentiality rule will exert some significant *practical* consequence, most likely detrimental ones, upon the therapeutic process and also the development of psychoanalytic research.

**THE PSYCHOTHERAPIST'S SELF-DISCLOSURE OF
COUNTERTRANSFERENCE AS A BRIDGE BETWEEN
SAMENESS AND OTHERNESS IN THE TREATMENT OF
BORDERLINE PERSONALITY DISORDER**

LIAT WARHAFTIG-ARAN

This paper presents my views regarding the self-disclosure of the psychotherapist's countertransference in the treatment of patients diagnosed with personality disorder, and the relative merits of, and the contribution this kind of revelation makes to the psychotherapeutic process. Most specifically, my discussion is oriented around one of the central milestones of Relational Theory which maintains that the psychoanalytic psychotherapist's intentional self-disclosure can contribute to the patient, as discussed by Lewis Aron (1952-) (1996) and others. In my view, the discussion that follows is still somewhat limited in the Relational literature, certainly in Hebrew-language sources. Recently, for example, Israeli psychoanalyst Aner Govrin (1966-) has written (2004) that the limitedness of such discussion is related to the critique of some Relationally-oriented authors of the over-reliance upon current developmental models. In my own view, this over-reliance led to less discussion of psychopathology and personality structure. Bromberg (1931-) and Maroda (1948-) hold (1993, 1999) that personality disorders on the main result from premature and unintegrated closure or rigidification of personality due to overwhelmedness in the face of early trauma.

I seek especially to develop the discussion of therapeutic self-disclosure in psychoanalysis, and to focus on the tailoring of a hypothetical schema of interventions such as "self-disclosure according to the personality structure and psychopathology of the patient." In this paper, I reply upon the definition of borderline personality organization offered by Otto Kernberg, (1928-) in his main treatise from 1970. I will additionally conceptualize personality disorders in terms of post-traumatic stress, as well as by using classification according to developmental theories, and I will then clinically sharpen the discussion by focusing upon the relationship between personality structure and the effectiveness of the therapist's self-disclosure of a certain range of countertransference.

First, I review previous classifications of self-disclosure (Aron, 1996). In the early model, the clinical questions or considerations were, so to speak, *directional*:

**THE LITERARY DOUBLE AS SYMPTOM OF FAILURE IN
SEPARATION-INDIVIDUATION: DORIT RABINIAN'S
OUR WEDDINGS AS CASE STUDY**

MICHAL TAL

This essay is an outgrowth of research conducted originally for a doctoral dissertation dealing with the theme of the 'double' as it appears, with significant modifications, in several literary works of the nineteenth, twentieth, and early twenty-first centuries. The word 'double' borrows much of the significance we lend to it today from the German word *doppelgänger*, "look alike" or "double walker." As a general characteristic, literary works focusing on this theme present a protagonist who encounters his or her double as a whole entity ('multiplication') or as a disintegration into several projected self-parts ('split'), perceived as belonging to or uncannily similar to the self.

The basic assumption guiding my thesis is that the double, or doubling, is a complex phenomenon characterized by subjective psychic aspects and epistemological-existential aspects whose underlying focus concerns the very nature of human identity. The approach adopted by this study is inter-disciplinary since it seeks to analyze the theme of the double from philosophical, psychoanalytic and linguistic perspectives. Adopting a psychoanalytical approach, one section of the study seeks to answer the questions of when and why the phenomenon of the double might emerge. The answers I provide for these questions stem from various developmental assumptions that provide a base for anticipating the kinds of difficulties that might ensue when development does not unfold as planned during the course of the development of the self and self-identity.

As a main frame for this essay, I depict the 'double' theme as resulting from specific kinds of failure in the separation-individuation process as put forward by Margaret S. Mahler (1897-1985) and her colleagues, as well as the revised models offered by developmental psychoanalysts writing after Mahler. As we know, Mahler relates to the child's "psychological birth" as a phased process of differentiation from the earliest biological state of being, a period chiefly spanning the ages of four months—after the hatching from the primary autistic or symbiotic states—and three years old. This period is characterized by physical and psychological processes that are essential for the infant's definition of self